

k istemu izdanih naredeb. Zapor, kakor ga je uvedla napominana postavna določba, pa ni izvršilni korak, ampak le sredstvo, da se izvršenec prisili k plačilu. Po XXVIII. poglavji obč. sodnega reda pa ter pozneje o zaporu izdanih naredbah in sicer resoluciji z dne 11. septembra 1784, št. 335 z. j. z. lit. s) in dvornem dekretu z dne 8. novembra 1784, št. 1784 z. j. z. mora upnik, kateri prosi za dolžnikov zapor, priskrbeti za njegovo alimentacijo potrebni znesek. Torej ne more pristojati upniku, kateri ne more založiti potrebnega zneska, pravica, da dá zapreti dolžnika. Z naredbo fin. min. z dne 8. februvarija 1853, št. 110 drž. zak. določilo se je natanko, kako daleč sega pravica revnih v prepirnih zadevah. Istina je sicer, da le-ta ni omejena samo na pravdno postopanje, temveč da pristojata stranki tudi za izvršilno postopanje, a izvzemši alimentacijske stroške, ki nastanejo vsled osebne eksekucije (naredba pravosod. min. z dne 6. junija 1856, št. 12022).

Revizijski rekurz se ni vložil radi tega, ker bi bil pač brez-uspešen.

Iz upravne prakse.

O odmeri oprotnine pri neposrednih cesarskih fevdih.

Deželna komisija za oproščenje fevdov v Lj. v kateri se nahajajo poleg upravnih uradnikov tudi nekateri sodniki in zastopniki prizadetih krogov — razsodila je z odkupnim razsodkom¹⁾ z dne 30. avgusta 1890 št. 10181, da poneha fevdna zveza med Nj. Veličanstvom, kot najvišjim fevdnim gospodom, in A. vazalom glede fevda S., ter da se mora od nepremičnin, ki pripadajo fevdu plačati oprotnina v znesku 8468 gld. 25 kr. v letnih obrokih, od fevdu pripadajočih državnih in drugih obligacij pa da se mora poravnati oprotnina na ta način, da se izroči erarju devinkulovanih državnih papirnatih obligacij v nominalni vrednosti 12.250 gld., primorska odvezna obligacija v vrednosti 180 gld. in v gotovini izplača 30 gld. 78 $\frac{1}{2}$ kr. v 14 dneh potem, ko je postal ta razsodek pravomočen. V smislu §-a 12. zak. z dne 17. decembra 1862, št. 103 drž. zak., ki slove: »Pri fevdih, kateri obstoje iz ne-

¹⁾ Tako se izrazi zakon sam.

premičnin, je vrednost, ki bode podlaga odmere oprosnini, enaka stoteremu znesku rednega hišnega in zemljiškega davka«, izračunila se je vrednost fevdu S. pripadajočih nepremičnin tako, da se je imenovani davek množil stokrat.

Proti temu razsodku vložil je A rekurz na centralno komisijo. Poudarjal je, da je določba napominanega §-a 12. povzeta po §-u 50. pristojb. zak. z dne 9. februarja 1850 l., ki je odredil stoteri znesek navedenih davkov kot vrednost nepremičnine, ki se ima ceniti, samo za dobo, da se davek ne spremeni. V trenutku, ko se je davek zvišal, zgubil je ta način, izračuniti vrednost, ves svoj pomen; pač pa se morajo sedaj v smislu §-a 13. zakona z dne 9. februarja 1882., št. 17 drž. zak. in naredbe fin. ministerstva z dne 25. januarja 1884, št. 18 drž. zak. ceniti nepremičnine po šestdesetkratnem hišnem in sedemdesetkratnem zemljiškem davku. To mora z ozirom na ratio legis v napominanem §-u 12. veljati tudi pri odmeri oprosnine, torej se je oprosnina v predležčem slučaju odmerila previsoko. Ali naj se smatra merodajnim šest- oziroma sedemdesetkratni znesek sedanjega davka, ali pa stokratni znesek davka iz leta 1862. za vrednost. — Poudarjalo se je tudi, da se v smislu §-a 14. in §-a 15. zak. z dne 17. decembra 1862, št. 103 drž. zak. ne sme naložiti, da naj se od fevdu S. pripadajočih obligacij izplača oprosnina takoj po pravomočnosti razsodka, ker fevd ni le denaren, temveč fevdu pripadajoče glavnice so le namestek po ces. patentih z dne 7. septembra 1848 in 4. marca 1849 mu odvzetih pravic, torej bistven del nepremakljivega posestva v smislu §§-ov 294, 298 in 300 obč. drž. zak. (glej tudi § 62. ces. pat. z dne 11. aprila 1851, št. 84 drž. zak.) Konečno se je pa tudi opozarjalo na to, da v razsodku ni izrecila, kaj se mora zgoditi z obrestmi obligacij, ki bodo zapadli do dne pravomočnosti odkupnega razsodka.

Dne 30. marcija 1891 dostavilo se je rešilo priziva, ki se je odbil z odločbo centralne komisije za odvezo fevd z dne 3. marcija 1891, št. 470. V razlogih se poudarja, da nastane pravica tirjati, oziroma dolžnost plačati oprosnino še le, ko se razruši vez med fevdnim gospodom in vazalom — da se mora vršiti torej odmera oprosnine le po davku onega časa, ko plačilo zapade; ker zakon z dne 17. decembra 1862, št. 103 drž. zak. ne dela razločka in se tudi ni zakonitim potem popravil, — smatrati se more kot vrednost

zemljišča stokratni znesek hišnega in zemljiškega davka, — da se po končanem postopku glede odveze zemljiških bremen odvezne obligacije ne more smatrati za del nepremičnin, ampak le za glavnice, ki so surogat fevda, in da se radi tega mora plačati oprodnina takoj v smislu §-a 14. l. c.

Ker tudi sedaj ni bilo določeno, kaj se mora zgoditi z obrestmi, ki zapadejo do dne pravomočnosti od oprodnine, katero je bilo plačati v obligacijah, in z ozirom na to, da ni bilo mogoče, dobiti primorske odvezne obligacije za 180 gld., vložil je *A.* pri finančnem ravnateljstvu v Lj. prošnjo, naj se mu dovoli, izplačati oprodnino v gotovini, ki se ima dognati na ta način, da se določi dan za izplačitev ter izračuni visokost oprodnine po kurzu tega dneva z ozirom na obrestno tangento.

Finančno ravnateljstvo te prošnje ni rešilo, temveč jo predložilo glede na važnost predmeta finančnemu ministerstvu, katero jo je odbilo z odločbo z dne 8. decembra 1891, št. 30024. Finančno ministerstvo, katero je bilo za to povsem pristojno v smislu §-a 31.¹⁾ napotka, — ki ga je razglasilo ministerstvo notr. zadev dogovorjeno z ministerstvom za pravosodje in za finance glede na zgoraj navedena zakona v V. komadu deželnega zakonika za Kranjsko, — izreklo je, da gre c. kr. erarju navedena oprodnina v državnih obligacijah z vsemi obrestmi vred, ki še niso zapali do 30. marcija 1891, to je z istimi kuponi vred, ki bi se morali izplačati šele po navedenem dnevu. — Fin. ravnateljstvo se je ob jednom pooblastilo da določi glede odvezne obligacije 180 gld. med 31. marcijem in 13. aprilom 1891 gotov dan in po kurzu tega dne se bode izračunila vrednost papirja, a samo pod tem pogojem, da se morajo tudi glede te obligacije c. kr. erarju odšteti vse obresti, ki še niso zapale do 30. marcija 1891.

Finančno ministerstvo je torej izreklo, da ne gredo obresti, ki so narasli do 30. marcija 1891. l. in glede katerih se izplačajo kuponi šele po tem dnevu, — posestniku oproščenega fevda — temveč erarju, ki je pridobil pravico do teh zneskov oziroma obligacij šele z dnem 30. marcija 1891. l.

Dalje prihodnjič.

¹⁾ Ta § se glasi: Oprodnino glede glavnice in obresti iztirjavati ne spada v področje alodijalizacijske komisije, temveč pri neposrednih cesarskih fevdih v področje finančne uprave itd.

